

Rutin för akut- och buffertläkemedelsförråd på kommunernas särskilda boenden och i hemsjukvård

Bakgrund

Kommunal hälso- och sjukvård är att betrakta som öppenvård. Det innebär att läkemedel i första hand ska förskrivas på recept till vårdtagaren. Regionen har ansvaret för akutsjukvården i Sörmland och svarar även för kostnaden för dessa läkemedel. Enligt Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30 12 kap. §4) får regionen på framställning av en kommun inom regionen erbjuda akutförråd för samtliga som bor i en viss särskild boendeform som avses i kap.5 §5 andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) eller får hemsjukvård. För patienter i särskilda boenden och inom hemsjukvården i Sörmland kan läkemedel ur akut- och buffertläkemedelsförråd, som regionen tillhandahåller, användas.

Syfte

Syftet med förråden är att med patientens bästa i fokus tillhandahålla en snabb och säker samt kostnadseffektiv läkemedelsbehandling i akuta situationer.

Användning

Akut- och buffertläkemedelsförråd är ett komplement till dosorderade läkemedel och läkemedel förskrivna på recept. Sjuksköterska/distriktssköterska på särskilda boenden/hemsjukvård har alltid tillgång till förråden. Standardiserade akut- och buffertläkemedelsförråd finns för att:

- tillhandahålla läkemedel så att patienters tillstånd snabbt kan behandlas vid akuta dosändringar, akuta nyinsättningar och vid vård i livets slutskede utan att patienten behöver uppsöka sjukvård och/eller apotek
- undvika akuta omdispenseringar för dosexpedierade läkemedel
- underlätta för ansvarig läkare att ordinera utifrån ett enhetligt sortiment för hela länet
- patienter som ordinerar en kort antibiotikakur ska kunna förse med hela kuren från förrådet
- sjuksköterska/distriktssköterska ska kunna iordningställa och administrera/överlämna läkemedel enligt generella direktiv om läkemedelsbehandling (enligt HSLF-FS 2017:37).

Typ av förråd

Sortimentet i akut- och buffertläkemedelsförråden är enhetligt för hela länet. Samtliga läkemedel i sortimentslistan ska finnas i varje förråd, med undantag för förråd som

framför allt försörjer kommunens hemsjukvård. I varje kommun har medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) dessutom utsett minst ett förråd med ett utökat/valbart sortiment av läkemedel som inte används så ofta. Sjuksköterska/distriktssköterska på övriga boenden och i hemsjukvården kan vid behov hämta läkemedel från de utökade/valbara akut- och buffertläkemedelsförråden. I mån av plats och behov kan alla akut- och buffertläkemedelsförråd beställa hem ett önskat läkemedel från utökat/valbart sortiment.

Etablering och ändring av förråd

Förråden finns på kommunernas särskilda boenden samt i vissa hemsjukvårdsområden där sjuksköterska/distriktssköterska tjänstgör. Placering av och antal förråd föreslås av MAS. Anmälan görs till Läkemedelscentrum på särskild blankett som finns på Samverkanswebben på sidan för Läkemedelsförsörjning. Nya förråd ska godkännas av Läkemedelscentrum. Stängning av förråd och andra ändringar ska meddelas Läkemedelscentrum och sjukhusapoteket.

Information om sortiment och rutiner

Verksamhetschefer i primärvård och på sjukhus samt MAS i kommunerna ansvarar för att berörd personal inom verksamheten informeras om vad som gäller för akut- och buffertläkemedel i Sörmland.

Aktuellt sortiment för akut- och buffertläkemedel samt rutin som bland annat beskriver beställning och användning finns Samverkanswebben på sidan för Läkemedelsförsörjning. Tillfälliga ändringar i sortimentet kan vara nödvändiga med anledning av restsituationer. Sådana revideringar genomförs av Läkemedelscentrum och finns tillgängliga i det elektroniska beställningssystemet.

Beställning och leverans

Akut- och buffertläkemedel beställs från sjukhusapoteket enligt fastställt sortiment. Rekommenderad lagernivå är 1-2 månaders förbrukning. Lager av narkotikaklassade läkemedel ska hållas så små som möjligt.

Beställning sker via Region Sörmlands elektroniska beställningssystem. Leverans sker enligt regionens avtal med apoteksleverantör. Aktuella beställnings- och ledtider finns på Samverkanswebben på sidan för Läkemedelsförsörjning på sidan för Läkemedelsförsörjning. Uppstår leveransproblem, löses dessa i samråd mellan sjukhusapoteket och beställaren. Eventuella kostnader för transport av läkemedelsleveranser ansvarar respektive kommun för.

Ordination av läkemedel

Vid ordination av läkemedel på särskilda boenden och i hemsjukvård ska hänsyn tas till det sortiment som finns tillgängligt i kommunernas akut- och buffertläkemedelsförråd för att snabbt kunna påbörja eller ändra läkemedelsbehandling. Läkemedelskommittén ansvarar för att ta fram sortimentslistan och att den så långt som möjligt överensstämmer med upphandlade läkemedel och läkemedel som rekommenderas i Sörmland.

Ansvar

Kommunerna

Läkemedelsansvarig sjuksköterska/distriktssköterska ansvarar för att:

- läkemedel beställs till förrådet, förvaras, hanteras och dokumenteras enligt gällande föreskrifter och rutiner
- läkemedel från utökat/valbart eller specialsортiment beställs hem efter behov
- relevant information om vidtagna åtgärder kopplat till användandet av akut- och buffertläkemedel når behandlande läkare.

Enhetschef och MAS för respektive särskilt boende ansvarar för att:

- rum/skåp där läkemedlen förvaras är säkra, ändamålsenliga och anpassade till verksamhetens omfattning, och att föreskrifter avseende narkotika/kontrollläkemedel följs.

MAS i kommunen ansvarar för att:

- fastställa och följa upp vilka sjuksköterskor/distriktssköterskor som har tillgång till förråden
- dokumentera namn på de sjuksköterskor/distriktssköterskor som är behöriga att beställa läkemedel till förråden
- läkemedelsansvariga sjuksköterskor får utbildning i regionens elektroniska beställningssystem och att behörighet anmäls/avanmäls på avsedd blankett till Läkemedelscentrum
- information om akut- och buffertläkemedelsförrådet inklusive rutiner för beställning och användning sprids till berörd personal på respektive enhet
- kommunens sjuksköterskor/distriktssköterskor är förtrogna med denna rutin, sortimentslistan och övriga dokument gällande akut- och buffertläkemedel på kommunernas särskilda boenden och i hemsjukvård i Sörmland
- sjuksköterskor/distriktssköterskor genom aktiv dialog med ordinerande läkare hänvisar till innehållet i akut- och buffertläkemedelsförrådet för att minska antalet akuta omdispenseringar från dosapoteket
- besluta om när och hur uppföljning av läkemedelskassation ska göras
- anmäla nya akut- och buffertläkemedelsförråd samt rapportera om förändringar, till exempel namnändring, adressändring eller upphörande av boende eller hemsjukvård med akut- och buffertläkemedelsförråd.

Regionen

Läkemedelskommittén ansvarar för att:

- fastställa sortimentet för akut- och buffertläkemedel inkl. instruktion.

Läkemedelscentrum (Läkemedelsförsörjningen) ansvarar för att:

- sortimentslistan i det elektroniska beställningssystemet hålls aktuell
- kommunens sjuksköterskor/distriktssköterskor informeras om beställnings- och leveransrutiner via MAS i kommunerna

- sjukhusapoteket (regionens läkemedelsförsörjningsleverantör) ansvarar för att expedition och leverans av läkemedel utförs enligt gällande avtal med regionen
- minst vartannat år sammankalla *Arbetsgrupp för Akut- och buffertläkemedelsförråd* för att revidera sortiment med anpassning till upphandlade läkemedel och förbrukningsstatistik. Synpunkter inhämtas från berörda läkare och sjuksköterskor
- rutin för beställning och hantering tas fram och fastställs i samband med revidering
- hålla Läkemedelskommittén underrättad om årlig förbrukningsstatistik
- hålla MAS i kommunerna underrättade om förändringar i sortiment och beställningsrutiner
- sprida information om förändringar i sortimentslistan för akut- och buffertläkemedel samt tillhörande rutiner.

Hälsoval ansvarar för att:

- det generella direktivet om läkemedelsbehandling är giltigt för kommunal hälso- och sjukvård i Sörmlands län genom att dokumentet skrivs under av medicinskt ledningsansvarig läkare för Hälsoval samt Divisionschef Primärvård
- informationen i Regelboken uppdateras när ändringar i akut- och buffertsortimentet och rutiner gjorts.

Verksamhetschef på vårdcentraler och på sjukhus ansvarar för att:

- berörda förskrivare och sjuksköterskor/distriktssköterskor är informerade om vilka läkemedel som finns att tillgå samt var akut- och buffertläkemedelsförråden finns.